

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Tórr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felcélős szerkesztő:

Dr. Lemberger Armin.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítottak.

Megnyílt a politikai aréna.

Justhék bemutatkozása.

A miniszterium lemondott, de a király a kormány tagjait mindezekig fel nem mentette. Ellátják tehát a kormányzat ügyeit és kormányzati cselekedeteikért és mulasztásaiért teljesen felelősek. Jogilag és politikailag is. Mindenképpen. Aminthogy minden ember felelős a maga cselekedeteiért és mulasztásaiért.

A kormány miután lemondott, egyre nem vállalkozik és nem vállalkozhatik, a parlament irányítására. A parlament szuverén a maga dolgaiban. Tárgyalhat és határozhat a maga tetszése és bölcsesége szerint.

Wekerle Sándor miniszterelnök, amikor benyújtotta a képviselőháznak az indemnitásról szóló törvényjavaslatot, ezért a tényeért politikailag is, jogilag is mindenképpen felelős. Reá és a miniszteriumra a kérdés így áll, hogy viselheti jobban a felelősséget, ugye hogy a javaslatot benyújtja, vagy úgy, hogy a benyújtást elmulasztja. Még világosabban így áll a kérdés: Mikor jár el a kormány helyesebben és alkotmányosabban, akkor, ha kér ideiglenes költségvetési felhatalmazást, vagy akkor, ha nem kér?

A miniszterelnök abban a nyilatkozatban, melylyel a javaslat benyújtását kísérte, csak a javaslat »alkotmányos tárgyalását« kérte. Nem javasolta sem

az előzetes bizottsági tárgyalást, sem a közvetlen napirendre tűzést. Ez a háznak a dolga. A kormány szigorúan ragaszkodik ahhoz, hogy a parlament elhatározásait nem befolyásolja.

Az országnak ebben a rendkívül súlyos és bizonytalan helyzetében is meg tudjuk érteni, hogy a parlamentnek az a pártja, mely szükségének tartotta, hogy a lemondott kormánnyal szemben ellenzékké szervezkedjék, minden alkalmat felhasználja, hogy a kormánynak utolsó napjait megkeserítse. Hogy megadja-e a Ház a felhatalmazást, vagy sem, ez lehet bizalmi kérdés, de mindenesetre súlyos politikai kérdés, amelyre nézve még azok a pártok is eltérő felfogást vallanak, amelyek mindvégig támogatták a kormányt. Szinte kinálkozott az alkalom, hogy ebből az ötletből meginduljon egy szíves, nagy politikai vita, mely az összeütközések és elkeseredett harcok hevében is tisztázza a nézeteket, a helyzetet és amelyből kialakul az alkotmány legerősebb oszlopának: a parlamentnek felfogása a kész és készülő veszedelmekkel szemben.

A miniszterek kezei kötve vannak, a kormányt támogató pártok helyzete kényes. Tehát kezdje meg a vitát az ellenzék. Halljuk Justh Gyulát, az ellenzék vezérét. Halljuk Batthyányit és a többi nagyokat. Mi az álláspontjuk, mi a felfogásuk, miért és mi módon akarnak harcolni.

Nos, amit ezek az urak ma műveltek, arról pártkülönség nélkül csak

végtelen elkeseredéssel, haraggal és gunnyal lehet megemlékezni. A politikában nem divat az érzélgősség. De hogy egy pártvezér, aki nagy dolgokra készül és még nagyobb szerepre vágyik, ebben a veszedelmes helyzetben, az exlex küszöbén, amikor a pénzügyi és alkotmányos rend teljes felfordulása fenyeget, ilyenkor ne találjon egyéb szavakat, mint személyes invectivákat, ez igazán kétségbeejtő, ha meggondoljuk, hogy ez az államférfiu az ország legnagyobb pártjának a vezére.

Justh Gyula kezdte és a többiek folytatták. Ugyanebből a hangnemből és ugyanebben a modorban. A hórus pedig ordított, padokat vert, holott senki sem bántotta őket. Fecsegés, banalitás, vagy rosszhiszemű ugratás volt minden szavuk. Justh Gyula az ellen szólt fel, hogy a javaslatot a pénzügyi bizottsághoz utasítsák, holott a miniszterelnök ezt nem is kérte, mert ő csak »alkotmányos tárgyalást« kért. Azt fejtette tisztán ugrató szándékkal, hogy a kormány nem törvényes, nem alkotmányos kormány, mikor a kormány helyzete és állapota mindenki előtt tisztázva volt. Lemondott és elbocsátását kérte, de még nem mentették fel. Hogy ebből a helyzetből valaki tőkét kovácsoljon, bizottsághoz utasítsák-e, holott az elnökség ezt a vitát egy szóval sem korlátozta, sőt kifejezetten megengedte. Beszéltek érmeszerződésről, zárszámadásokról, deficitről ennek a vitának keretében. Obstruálnak egy kormány ellen,

TÁRCA.

Tornyai János bajai tárlata.

— A »Bajai Hirlap« eredeti tárcája. —

Írta: Dr. Szóri József festőművész.

Évtizedek óta visszhangzik az ország a »kulturális decentralizáció« követelésétől. — Nincs vidéki lap, mely meg nem szólaltatta még ezt a követelést hasábjain. — Természetellenesnek és a magyar közművelődés ügyére szerföltött hátrányosnak tartja valamennyi, hogy a főváros legyen az egyetlen beszerzési forrás, honnan a »vidék«, — mely elnevezés tulajdonképpen az egész Magyarországot jelenti — magasabbrendű szellemi szükségleteihez juthat.

A vidéki sajtó öntudatos állásfoglalása nem is maradt hatás nélkül. Sorra alakultak és alakulnak a vidéki tudományos, irodalmi és képzőművészeti társaságok, melyeknek tevékenysége nem merül ki a főváros termelte szellemi javak ismertetésében, hanem tagjaik munkájá folytán önállóan kezdeményez és produkáló szervei a magyar közművelődésnek.

Ennek a lassan, de feltartóztatatlanul megindult fejlődésnek ugyan igen fontos állomásokat jelölnek a vidéken rendezett képtárlatok. Szegeden 10 év óta rendezi évenként a szegedi Képzőművészeti Egyesület a maga tárlatát; az aradi jóval fiatalabb képzőművészeti társulat pedig 30,000—40,000 korona támogatáshoz juttatja tárlatain a magyar művészetet. Sőt megindulnak a kollektív-kiállítás rendezések is. Pár évvel ezelőtt Budapesten is újdonság volt a kollektív kiállítások rendezésének eszméje és ma már a vidéken is sorra nyílnak meg az egy-egy művész által, saját dolgaiból rendezett kiállítások.

Tornyai János volt az, ki a főváros elkerülésével elsőnek vetette a magyar alföldre a szemét, mint olyan területre, hol az igaz művészet igéi a legromlatlanabb szűztalajra találnak. — Legelőször szőlővárosában, Hódmezővásárhelyen, majd Makón, legutóbb pedig Szegeden rendezett műveiből gyűjteményes kiállítást: — mind a három helyen fényes anyagi és erkölcsi sikerrel.

Az igaz, hogy sem ide, sem oda nem kopogtatott be ismeretlenként. Kedvező fogad-

tatást biztosított a számára országos neve és az a teljes elismerés, melyet a budapesti sajtó sohasem vont meg tőle a Műcsarnokban évek során át kiállított műveiről. Nem pályája kezdetén áll ember ő, ki próbálgatásaira a honnaptól lesi a várua várt elismerést, hanem teljes, kifejezett erőben alkotó művész, kinek nem egy képe díszíti a Szépművészeti Múzeum falait is.

Itt kiállított képei közül legelső megtekintésére a »Jus« című nagy képéhez (ezzel a képpel egy két évvel ezelőtt a Ráth díjat nyerte) készített vázlatai tűnnek ki. A tárgy teljes átérzése, a mozgások intenzív erete, a komoly, szinte drámai erejű színek mélyesége és a kezelés biztonsága e képek fő jellemvonásai.

Összhatásukat és művészi értékelésüket tekintve legközelebb állanak ezekhez — eltérő tárgyaik dacára — csöndes paraszt szobái. Szegényes, ócska buratorzu szobák ezek, sőtét szinten tartva, finom egyöntetű tónussal. Rendszerint egy-egy alak húzódik meg bennük, de ezeken az alakokon rajta ül a nyoma mind-

mely az obstrukció ellen nem védekezik és egy többség ellen, mely ebben a kérdésben nem csak nem is többség.

Az éretlenségnek, tudatlanságnak, fejletlenségnek és a parlamenti iskolázatlanságnak ilyen tanujelét adta az a párt, mely magának reklamája a jövőt. E pillanatban igazán nem tudjuk, honnan fenyegeti Magyarországot nagyobb veszedelem: Bécsből-e, vagy a Royal-klubból?

Telefon.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén Gal Sándor elnök elaprantálta Lipót belga királyt, mire Teleki Árvéd gróf párt ülést kért, amiért a kooperációs pártok jelöléséből mellőzték a Justpárt tagjait.

Andrássy Gyula gróf indítványára az ülést felfüggesztették, a pártok megbízottai az elnöki szobába vonultak, de megállapodásra jutni nem tudtak.

Ezután nyitl ülésben megejtették a választásokat. Jegyzőkönyv lettek: Szentkirályi Zoltán, Rudnyánszky Béla, Hammnersberg László és Vertán Endre.

Háznapgnak Zlinsky Istvánt választották meg.

Ülés végén interpellációk voltak.

Khuen és Lukács mai audienlője.

Bécsből jelentik: Khuen gróftól ma délben 1 órakor másfélórás kihallgatáson fogadta a király. Audienciája után a Kranz szállóba hajtatott, hol Lukácssal értekezett. Khuen Hederváry kihallgatása döntést nem hozott.

Lukács délután 3 órakor járult a király elé és kihallgatása — elterjedt hírek szerint — meghozza a döntést olyformán, hogy Öfeisége őt is, Khuent is megbízza, hogy a pártokkal Budapesten tárgyaljanak.

Elsőrangusitanak ?

A baja—szabadkai Lucaszak.

— Tragikus hősköltelemény több vonalszakaszban. —

Baja, dec. 18.

Adva van egy ambiciózus kis baba, aki mamájával együtt indul el Szabadkáról Bajára és innen tovább Bataaszékra. A kis gyerek nagyon örül, hogy megláthatja a híres baja—bataaszéki Dunahidat. Örömeinek hangos sírásban ad kifejezést, de dudlil kap, s azután elhallgat.

azoknak, melyek a négy fal között egymást váltogatják néhány nemzedéken keresztül.

A mily finom poétai lélekkel adja vissza a parasztszobák hangtalanságát, éppen oly fűgéné-lesi el a nagy magyar alföld napos tájainak szines túségét és mélabus estéinek elhagyatottságát.

És mindezekon kívül valami fölülmulhatatlanul nagy magyarság, amely megkülönbözteti műveit mindazokétól, kik a magyar glóbuszon esecetel forgnak.

Nem magyarosok ezek a képek, értsük meg jól, hanem magyarok. Magyarok bő gatyja, pitykés domány, fokos és árvalányháj nélküli. Magyarok lélekben, — mint alkotójuk. A ki úgy szereti a magyar parasztot, mint Tornyai, csak annak adatott, hogy a művész látnoki képességgel pillanthatson be egy népnek és egy nagydarab földnek minden rejtélyes sajátosságába. Ennyi tudás, komolyság és odaadó szeretet nem teszheti el hatását Baja város közönségére sem, s úszinte érdeklődés és ennek nyomán anyagi siker fogja jutalmazni Tornyai János kezdeményező lépését.

A szabadkai pályaudvar népe érdeklődéssel, sőt bálmulattal nézi a kis babát. A főnök összehívja az állomás személyzetét s ünnepi beszédet mond nekik.

— Uraim — mondja — ime emez ártatlan kisedel, aki romlatlan szíve tavaszkerájében csupa illuziót táplál: Nézzék meg urraim, mert ez a kisedel, akit én megmutatok nektek, — gyerekkorát a mávon tölti el. A máv. ifja lesz e fiu, akit ezennel utjára bocsátok.

A derék forgalmi hivatalnokok könnyes szemmel nézték az ártatlan kisedelt, aki nem is sejtve, hogy ő milyen szép ünneppé központja, nyugodtan dudlizott. Ajkán boldog mosolylyal susogta:

— Éljen a spórolás, sokáig éljen!

A vonat pedig elindult. Amit nekem leírni könnyű, Önöknek elképzelni sem nehéz, de a szegény vonatnak megtenni szerfelett súlyos. De ha Önöknek is olyan rossz, ócska gépjűk volna, mint a vonatnak, Önök sem fűtűlőnek olyan vigan. A fűtűről jut eszembe, hogy a vonat sem vigan fűtűl, inkább hosszán és fűlet szaggatóan.

Mit meséljünk sokat? Mire a vonat elindult, az ifju már eldobta a dudlil, Bácsalmáson cigarettát kívánt, Baján szerelemért ordított, Felsőpörbőly állomáson a kalaut joggal kedves öcsésének szólította, mikor pedig Bataaszéken leszállott a vonatról s egy fiatal asszony fulébe gáláns szavakat suttogott, az hátrafordult s rászólt.

— Menjen maga vén bitang!

És a vén bitang rosszul emlékezve a kabareversere, de meg mert a fogai is kihullottak már, így motyogott:

Hóval fedett tél... de megöregedtél...

A siron kívül rád ugy sem vár más...

Éljen a vasut elsőrangusítás...

Szólt az öreg és töle telhető gyorsasággal felhuzta a kules nélkül felhuzható télikabátját s azután hazafias örömmel az ugynevezett jobbélre szenderült.

Haláláról az állomási főnökség jelentést tett az üzletvezetőnek, az fűvé bejelentette az igazgatóságnak s az igazgató állítólagos fejét megcsóválva így szólt:

Hm, hm... És mit csinálnak a szabadka—bajai vonalon?

— Elsőrangusitanak — mondotta a referens s ezzel az ügy a lovagiasság szabálya szerint el is volt már intézve.

Ha egy évvel ezelőt, sőt ha két évvel ezelőt kérdezte volna, de sőt ha egy év múlva, vagy esetleg két év múlva fogandná kérdeznit az igazgató, hogy mit csinálnak a szabadka—bajai vonalon, akkor is azt felelelnék neki:

— Elsőrangusitanak.

Hát igen, mert az elsőrangusítás nem megy ám olyan hamar. Bár a máv. történetében sok gyors elsőrangusítás is fel van jegyezve, olyan lassan egyetlen egy sincs, mint ennek a bajai vonalnak az elsőrangusítása.

Bajáról Szabadkákig 59 kilométer az ut s ennek az elsőrangusításán már másfél év óta dolgoznak s ha mindig szíve idő lesz, dolgozni fognak még újabb másfél évig.

Az okát is megirtuk már annak, hogy miért készűl olyan lassan ez az elsőrangusítás.

A máv. spórolni akart. Az elsőrangusítás nem adta vállalata, hanem házi kezelésben végezteti el.

Az elsőrangusítás befejezése tehát késik. És késni is fog még egy ideig.

Másut ugyanis úgy történik az elsőrangusítás, hogy egy darabon kiségitő sint állítanak fel s a másik sint felszedik, új talpát és sineket fektetnek le. A kiségitő sint aztán tovább

viszik s másut ismétlik meg ugyanezt. Ezzel a módszerrel két három nap alatt elkészűl egy kilométer ut elsőrangusítása.

Na és hogy elsőrangusítanak Baja felé?
Előbb lerakják az ócska régi talpfákra az egész utvonalon a sineket. Azután a sinek alól egyenként kiségitő a talpfákat s újat tolnak alá.

Természetesen addig, amíg ez az egész művelet tart, a vonatok csak a legnagyobb óvatossággal és szörnyen lassan járhatnak a pályán. Minthogy pedig az alatt az idő alatt, amíg az új sin alatti régi talpfákat kiserélik, a sin is elromlik s amíg a sint újjal pótolják, a talpfa is elkorhad, — a baja — szabadkai vonal elsőrangusítása sohasem készűl el s a Szabadkáról elinduló solymári rószalány tisztos koru nagymama lesz, mire az uton megszületett, a katonasor alá cseperedő kisebbik fiával megérkezik Bajára.

HIREK.

A város parlamentjéből.

— A pénteki közgyűlés. —

Délutáni 3 óra. A kapu alatt harmadikat csöngtet a hajdu és a félhomályba burkolt közgyűlési teremben sűrűn foglalják el a városatyák a helyüket. Valami nagy, valami nem mindennapi, szokatlan dolgra készülhetnek, hogy oly sokan jönnek el a közgyűlésre. Csak irnok, vagy végrehajtó választás idején jönnek be ily nagy számban a mezei hadak is. Pedig hát ma semmiféle választás nem lesz. Hát mire készűlnek?

Ha az előttünk fekvő közgyűlési meghívót átfutjuk, tisztában vagyunk azzal, hogy mi képezi az érdeklődés tárgyát. A felekezeti iskolák szubvenció kérdése.

Ennek is elvette a mérgefogát a jogügyi bizottság és az állandó választmány határozata. A sokat vitatott, sok izgalmat okozott kérdés békességes elintézését nyert. Más mezbe öltöztetve továbbra is meghagyják az izraelita hitközség iskoláinak is, meg az apáca-zárdának is teljes szubvencióját.

De menjünk sorrendben.

Délutáni három órakor elfoglalta *Ambrosovics* Lajos dr. főispán az elnöki széket és a közgyűlést megnyitotta.

Most előterjesztették a polgármester jelentését, amely ismerteti a közigazgatás állapotát és melyer a közgyűlés *Klein* Rezső, felszólalása után jóváhagyólag tudomásul vett. Ennek elintézésével csak egy rohantak a tárgyszerozaton keresztül. Egy csomó törvényhatóság átiratát intézték el, hol pártólólag, hol nem.

Végre eljutottak a huszadik pontig. Következett: Az izraelita iskolák, a Miasszonyunkról nevezett apáca-zárda és a görögkeleti szerb hitközség iskolájának a szubvenció-ügye.

Sietünk kijelenteni, hogy egyelőre egyetlen fillér szubvenciót sem vontak el.

Az előadó javaslata ugy hangzott, hogy a Miasszonyunk zárdája népiskolájának, valamint a zsidó hitközség és a görögkeleti szerb hitközség iskolájának a szubvenciója megvonandó, de, mivel a városban nincsen leány polgári iskola és az izr. hitközség is, a zárda is fentart ilyet, adják meg a 4200 koronát a zsidó hitközségnek és a 1600 koronát a zárdának. A görögkeletiek szubvenciójáról pedig meg kell előbb állapítani, hogy vajjon szerződésen alapuló járandóság-e az, avagy szubvenció? Ezért a szerb hitközséggel tárgyalást fog a tanács folytatni.

Tomcsányi Sándor vitakozott még, hogy a zárának nem segélyt ad a város, hanem járandóságot, amire Fehér Lőrinc régi közgyűlési határozattal bizonyította a város igazát.

Dr. Bruck Samu elismeréssel van a tanács lojalitása iránt és elfogadja a javaslatát.

Ez el is volt intézve az ügy.

Apró-cseprő kérdések tárgyaltak még és hat órák már becsuztak is a bentfentes városatyák *Ambrozovics* főispántól:

— A viszontlátásra Mellsóságos Uram.

— *Még egyszer mindenesetre, még a legrosszabb esetben is*, szól a főispán, a politikai válságnak ma még kétes esélyeire célozva.

Ezzel a méla akkorddal végződött a közgyűlés.

Negyedhétkor már sötét volt a közgyűlés-terem és a városatyák boldogan, dolguk-vegezetten siettek el a munka porondjáról.

— **Főloszlatják a bajai munkásbiztosítót?** Ez a hír jár most sajról-sajra, egyre komolyabb formában. A főloszlatás veszedelme már egy ízben fenyegetett és — úgy hallatszik — most valóra is váltják ezt a bajai érdekeket mélyen sértő két év előtti tervet. Főloszlatás után a szabadkai vagy a zombori munkásbiztosító pénzárba kebeleződik be a bajait. Olyan pénztárakba, melyeknek híre és működése jóval alatta marad a miénkénak, mely tavalay is tekintélyes többlettel zárta az esztendődt és amelyet egyenesen mintapénztárnak nyilvánított a budapesti kiküldött. Mégis föl akarják oszlatni. Miért? Maguk a budapesti tervezők es tudják. Bizonyára azért, mert egész sereg munkaadó és munkás érdekét szolgálja. Talán annak az elvnek a jegyében, hogy Bajától el kell venni mindent, ami je csak van.

— **Az izr. nőgyógyászati teauszura.** A bajai farsangi naptárban kimagasló dátum az idei január másodika, amikor az izr. nőgyógyászati teauszura keretében adoztatja meg a jószívű uriközönséget az emberszeretett szent nevében. Ótórán teára jönnek össze a nőgyógyászati tisztességes matrózai és bájos fiatalasszonyai, akik bizonyára méltó társaságot is fognak vonzani a január 2-iki vasárnap délutánra.

— **A milliós pör végállomása.** Az igazalmasan érdekes bajai szenáció elért az utolsó stációjához. A Kuria, miután *Wagner* Sándor semmisségi panaszait két napon át tárgyalta, helybenhagyta a szegedi tábla sulyos ítéletét. A védelmet a Kurian *Vaisz* Sándor dr. és *Dési* Géza dr. ügyvédek látták el. A főtárgyaláson *Zsitvay* Leó elnökölt.

— **Ma nincsen vasárnapi munkaszünet.** *Kossuth* Ferenc kereskedelmiügyi miniszter megengedte, hogy az ipari és a kereskedelmi elárúsítás és házhöz szállítás a karácsonyt megelőző mai vasárnapon, december 19-én egész napon át végezhető legyen. Ez a rendelkezés az irdoi munkákra nem vonatkozik.

— **A leányegyesület dominó-bálja.** Megjelent a bajai jótékony leányegyesület meghívója a karácsony másnapjára hirdett dominó-bálra és humoros irdoi estiére.

Havas Emil dr., *Fenyves* Ferenc és *András* Ernő, ez a jónévű szabadkai újságíró-triász vezet a műsoron és épen olyan hivatogató *Róna* operaeftékes meg *Kranz* dr. zongoraművész szereplése. A mulatság bálal kezdődik és ennek a keretében vonul majd föl a humor, az irdolom meg a zene. A szezon legsikerültebb báljának ígérkezik a leányegyesület mulatsága.

— **A helyi közigazgatás egy hónapja.** *Ambrozovics* Lajos dr. főispán elnöklése mellett, csütörtökön délelőtt volt az utolsó közigazgatási bizottsági ülés ebben az évben. A bizottság a szokásos havi jelentések után par

excellence vasuti dolgokat tárgyalta. A kereskedelmi kormány leirata, hogy a Baja—Bátaszék közötti virtuális távolságot ma még nem változtathatja át szomszédos forgalomra, ellenben két napra érvényes olcsóbb menettéri jegyeket engedélyez, tudomásul szolgált azzal, hogy a szomszédos forgalomra irányuló mozgalmat folytatni kell. A baja—zombori új délutáni vonatpárt *Ambrozovics* főispán bejelentette, hogy a miniszter, mihelyt a Máv. kocsi-parkja lehetővé teszi, az új vonatpárt be fogja állítani.

— **Bajai járásbelli trafikokosok zaklatása.** A pénzügyminiszterium nemrégiben a magyar gyártású szivarkapapirosok kelendőségének előmozdítása tárgyában rendeletet adott ki, amelynek lényege az volt, hogy a dohányelárusítási engedéllyel bírók lehetőleg magyar gyártású szivarkahüvelyt tartsanak raktáron. Ezt a rendeletet néhány tulbuzgó pénzügyi közeg félremagyarázta s azóta állandó volt a trafikokos zaklatása, akik bizonyos mértékig kénytelenek voltak számolni a fogyasztóközönség igényeivel is és a magyar származású cigarettapapír mellett külföldit is tartottak raktáron. A miniszter ez okból újabb rendeletet adott ki, amelyben utasítja a pénzügyi közegeket, hogy a külföldi származású cigarettapapíros elárúsítása ellen kifogást ne tegyenek. Mihezartásul közöljük ezt s csupán annyit jegyzünk meg, hogy a magunk részéről is kivánatosnak tartjuk a magyar ipar térbővítését ezen a téren is. Amennyiben azonban a pénzügyi közegek részéről indokolatlan zaklatás tapasztalnak a trafikokosok, tegyenek azok illetékes felelőseivel, a pénzügyminiszter f. évi 112.446 számú rendeletére hivatkozással, feljelentést.

— **Megkezdik a téli kikötő építését.** A szegedi polgármester budapesti utazása alkalmával a téli kikötők ügyében is folytatott a miniszteriumban tárgyalásokat és azoknak eredménye az, hogy a szegedi téli kikötő építését már a tavasszal megkezdik. Ezzel a hírrel kapcsolatban a *bajai téli kikötőről* is jó hír érkezik. Megbízható forrásból jelentik, hogy a szegedi és a bajai téli kikötők kiépítését egy időben kezdi meg.

— **Képtárlat-megnyitás.** *Tornyai* János festőművész képtárlata ma délután 4 órák körül nyílik meg a Nemzeti nagytermében. Ez alkalomból a helybeli két nőgyógyászati teauszura tart.

— **Elhalasztott ankét a közúti hidról.** A baja—bátaszéki vasuti hid elkészülte után immár teljesen megérett az új dunai közúti hid terve is. Csak még az eldöntetlen, hogy melyik ponton létesüljön a hid. Baja óhaja természetesen az, hogy a közúti hid közvetlen a vasuti hid mellett épüljön, mert a mi érdekeinket ez szolgálja legjobban. Szó van azonban a bátai, illetve a gemencei áthidalásról is. Hogy valójában hova kerüljön a hid, e tekintetben már megindultak a tárgyalások az érdekeltek között. Ugy volt, hogy a hid helyének kijelölése, illetve még csak előzetes szemle megjejtése érdekében folyó h. 9-én a miniszterium Pest-, To-na, Baranyamegyék és Baja város küldötti tanácskozására gyűlnek össze Baján. A napot azonban a miniszter távirati intézkedéssel későbbre halasztotta.

— **Jó burgonya vetőgumó a bajaloknak.** A földművelésügyi miniszter a mindinkább terjedő és burgonyatermelésünket már veszélyeztető gyűrűsbetegség megszüntetése érdekében egy a rózsaburgonyához hasonló fajta a »Klió« burgonyát szándékozik Bács- megye területén meghonosítani, mert ez a fajta több jó tulajdonsága mellett ellenl a veszedelmes gyűrűsbetegségnek. Ezen kiváló burgonyafajtához a következő feltételek

mellett juthat a gazdaközönség. Kötelezni kell magát legalább Baja városában egy, Baja környékén négy községben egy-egy, tehát öt gazdának, hogy 20—20, összesen 100 méter-mázsa »Klió« burgonyát átvesz az 1910 év tavaszán, métermásánként 3 kor. 50 fillér kedvezményes áron. Csatolandó a kötelezés mellé egy másik kötelező is, melyből kitűnik, hogy mindegyik ga-da terméséből 60 méter-mászat piaci áron átenged a burgonyaszüretelés napján gazdátársainak, akik szintén aláírásaikkal kötelezik magukat az átvételre. Vetőgumóra előjegyzéseket elfogad *Csepregly* Gyula bajai m. kir. gazdasági szaktanácsos (lakása és hivatala: Czifrusz Ferenc-utca 18 szám.)

— **Uj iparhatósági megbízottak megalakulása.** Müller Antal, Wagner Antal kőműves, Kapots Nándor, Szilágyi Sándor, [Topál] Florián, Kovács Gyula, Adamek Ottó, ifj. Wagenblatt József asztalos, Reichenberg Antal, ifj. Utry Pál, Csernay Imre, Tomasics Sándor, Wagenblatt István és Tiprovac Péter, továbbá Klein Rezső, Drescher Gyula, Fischer Pál, Kollár Ágoston, ifj. Wagner Antal könyvkereskedő és Reich Vilmos, a hét folyamán újonnan megválasztott iparhatósági megbízottak, december 26-án délelőtt 9 órák tartják alakuló ülésüket a városi székház kis tanács-teremben.

— **A szabadkai fehér-est.** Szabadkáról írja lapunknak, az ottani fehér-estnek egy bájos lénytagja: A Nőtiszviselők Egyesülete, Szabadka legfiatalabb és legagilisabb társasága az ok 11-én tartotta első, önállóan rendezett táncvigalmát, melyet »Fehér-cabaret« előzött meg. A Lloyd termét szinülig megtöltötte az előkelő társaság. A kabarén *Fenyves* Ferenc, a szellemes humoráról közzismert és közkedvelt újságíró konferált, állandó derűtségben tartva a közönséget szípközönség ötleteivel. Az első szám *Marich* Ágoston budapesti szerkesztő »Barcelona-i képek« című érdekes felolvasása volt. Utána *Garai* Ilus színművész bájosan adta elő a »Probléma« című monológot. *Kondrát* Ilonka, a szabadkai színház dédelgetett drámai művésznője és *Beck* Teréz, az egyesület buzgó és tevékeny alelnöknője, bájos természetességgel adtak elő egy dialógot, őszinte tetszést kelteve. *Dr. Günther* Józsefné gyönyörűen énekelte négy dalt Mamuzsis Mihály precíz zongorajátéka mellett, kitűnő, iskolázott hangjával percekig tartó tapsvihart aratva. Nagyon tetszett *Kondrát* Ilonka szavaiata, valamint *Garai* Ilus, *Faragó* Rezső, *Szathmáry* Árpád és *Szölke* Sándor által előadott kis vígjáték. A fényes est utolsó pontja volt *Szathmáry* Árpád mókái, melyen a közönség nagyon sokat nevetett. A kabaré tanc követte, melyen hajnalig mulattak fesztelen jókedvvel. Az estélyen résztvevők egy felejthetetlen kedves est emlékével távoztak a sikerült mulatságról.

(I. I.)

— **Szezonozás teauszur.** Mult vasárnap volt az utolsó teauszur ebben a szezonban. Uri közönség jött össze ez uttal is szép számmal és szívesen tapsolt *Pollák* Ilona színes, ügyes zongorajátékának, mely csak fölvilágoyozta a hallgatóságot a további műsor meghallgatására. Második számnak egy dialog ment. *Spitzer* Ilona és *Stein* Nándor dr. adták az elkényeztetett férjert. Mindkét szereplő ismert tehetségű mikedvelők, játéku hivatásos színészeknek is becsülhető vált volna. *Wagner* Ilonka gyönyörű énekelőadása volt a síce de restio-tance. *Amler* tanár kísérte elegans játékkal diszkretn.

— **A Bajai Kölcsonös Segélyző Egylet.** Megirtuk már, hogy január elsejével 40-ik évtársulatát nyitja meg ez a pénzintézet, melyet a bajai közönség minden osztálya állandó rokonszenvével kísér és tart fönn immár négy évtizeden keresztül. A »kölcsonsegélyző« ma már szinte fogalom a bajai lakosság körében. Üzletemberek és magánosok a társadalom minden rétegéből szívesen állanak konnexióba az intézettel, melynek vezérele a szoliditás. Az újonnan megnyitott 40-ik évtársulatot melegen ajánljuk a nagyközönség figyelmébe.

— Jubileum katalógust adott ki e héten Kertész Pál férfi és női divatáru üzlete Budapest, Rákóczi-ut 40. sz., 15 éves fennállása emlékére. E közkedvelt férfi és női divatruház az egész országban ismeretes, mert alig van helység, a hova Kertész Pál jó hire ne terjedt volna. A gyönyörtelen kiállított katalógust mindenkinek, a ki egy levelezőlapon kéri, ingyen küldi meg.

— A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller) igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már év óta mindig készletben van. Hátfájás, cipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszán stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányó-hasfájás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésként az influenza ellen is üvegekben; á 80 fillér, 1 kor. 4 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de a bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a Horgony-védjegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogni.

— A legkedveltebb családi lap. Most, mikor a budapesti napilapok száma oly nagyra emelkedett, hogy alig van világváros, ahol aránylag annyi újság jelenik meg, a gondolkodó családapának nagyon nehéz a választás a sok elsőrangú lap között, ha olyan lapot akar választani, mely nem csak tartalmánál és nivójánál fogva minden igényt kielégítsen, hanem arra is alkalmas legyen, hogy a család minden tagja olvashassa. E tekintetben hazánk legrégebbi napilapja, a Pesti Napló ugyiszoval egyedül áll. Minden párttól való teljes függetlensége. Nyílt szókimondása, kitűnő értesültsége, gazdag és változatos tartalma, melynél a szerkesztőség nagy súlyt helyez arra, hogy a család minden tagja megtalálja a lapban a neki való olvasmányt, mindezeknek a tulajdonságoknak köszönheti a Pesti Napló, hogy ma az összes lapok között a legtöbb előfizetője van s előfizetőinek tábora még évről-évre növekszik. Különös értéket kölcsönöz a Pesti Naplónak előfizetői szemében a Pesti Napló karácsonyi ajándéka: minden évben egy remek, diszkortés, művészi és irodalmi album, melynek értéke egymaga felér a lap előfizetési árával. A Pesti Napló kiadóhivatala az idén különösen értékes díszművel készült megjelni előfizetőit, melyet minden most belépő új előfizető is megkap karácsonyra, ha eddig legalább egy felvételi előfizetési díjat befizetett és egy második felvére magát kötelezte. E mű, a „Jókai-Album” elsőrangú díszmunka lesz, a mely művészi kiállításával, nagy képnyújtásával s nemesen pompás beállításával a karácsonyi könyvpiaci szenzációjának ígérkezik. A Jókai-Album-ban Jókai Mór életét, munkásságát, diadalát jeles írások és esztétikusok egész sor tanulmányban és elbeszélő cikkekben írják le. Érdekes képet festenek a legnagyobb magyar elbeszélő életének megkapó regényéről s arról a diadalutóról, a melyen Jókai a mi magyar világunkban és kint a nagyvilágban a dicsőség magasságára eljutott. A Jókai-Album száznál több finom illusztrációban mutatja be a Jókai életének körülményeit, dokumentumait, bemutatja egész sor kézirátot, műkincset, emléktárgyait. A Jókai-Album-nak szenzációja lesz Jókai eredeti festményeinek, rajzainak, és maga faragta szobrainak bemutatása. E képek egy részét művészi sokszínű másolatban mutatja be. Nagyban emeli a díszmunka művészi és könyvészeti értékét az a tiz sokszínű kép, a mely a kötet nagy illusztráció-tárát megoldja. E képek közt elsőrangú művészek olyan képei is vannak, a melyeknek Jókai a hőse. Hadd említsük meg közülük Munkácsy Mihály, Barabás Miklós, Horovitz Lipót, Ferraris Artur képeit. És Jókai értékes tájképeit is, a melyek arról tanuszkodnak, hogy a nagy író nagy festővé is lett volna, ha a festészetnek szentelte volna magát. — Az előfizetési feltételekről és az albumról szivesen küld bővebb felvilágosítást, valamint a lapból mutatványzmatot a Pesti Napló kiadóhivatala Budapest.

IRODALOM.

Kanizsai Ferenc új könyve.

Most került ki a sajtó alól *Kanizsai* Ferenc társadalmi regénye, mely a vidéki élet levegőjében felnőtt fiatalembert tárgyalja, aki felkerült a nagyvárosba, melynek forogtága megőrli őt. Az elszenvedett szomorúságok után az érzelmei kezdenek frissen ébredezni, de akkor már késő van. A boldogított emlékezésének képből sem tud fény derülni mogorva éjszakába boruló lelkére és erőtellenül lerokad a kereszt alatt. Ezen épül fel Kanizsai Ferenc a *Magyar Hirlap*, izmos tehetőségű és nagy sikert elért, a *Bajai Hirlap* tárcaorvától is előnyösen ismert munkatársának most megjelent *„Ifjabb Soti Pál”* című regénye, mely a körvalonodott témát vérbeli írói tudással fejti fel.

A látható életet adja ez a munka. Elragadó részletek sorakoznak benne, eleven menetben lebilincselő egységes képpé. Éles megfigyelések, sok erő, aprólékos gondosság, melegség, az előadásban megállapodott biztonság, minden pontban vonzó, művészi szépségű stílus, tekintélyes esztétikai tapasztaltság jellemzik Kanizsai Ferencnek ezt a jelentékeny alkotását is, amelyet bizonyára épp olyan széles közönségkör fog méltányolni, mint a kitűnő író eddigi műveit.

A regény a szerzőnél kapható 2 koronáért a *Magyar Hirlap* címén (Budapest, V. Báthory-utca 3.) A körülményes ismertetésnek még sorát ejtjük.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Uj rend a bíróságnál.

A járásbírószágon is?

Hivatalos óra: 8-tól 2-ig.

Az egész országot érdeklő és szociális szempontból is nagyfontosságú szenzációs eseményről ad hírt ezennel a *Bajai Hirlap*.

Az igazságügyi hivatalokban megreformálják a szolgálatot s az egyházamban való hivatalos órákat hozzák be.

A reform régóta foglalkoztatja már az igazságügyminiszteriumot, de egyes hivatalnokok aggodalmaskodása miatt eddig halasztást szenvedett a kivitelezés. Mikor azonban Günther Antal dr. elhatározta, hogy megváltik az igazságügyi tárcától, megalkotta ezt az utolsó, őriást horderejű rendeletét, melyet most Wekerle Sándor vignettája alatt bocsátanak ki. A rendelet úgy intézkedik, hogy a hivatalos órákat

már január 1-től

egyházamban kell megtartani és pedig minden valószínűség szerint délelőtt 8 óratól délután 2 óráig.

A szenzációs reform ügyében fölkeresték Decker Gyula dr. törvényszéki elnököt, aki a következőket mondotta:

— Tudom, hogy tervezik az egyfelváltban való hivatali órákat s azt is, hogy próbáképpen már 1910. január 1-től kezdve így lesz.

— Hány óra munkaidéjük lesz az új rend értelmében a bírónak és a tisztviselőnek?

— Erre nem adhatok határozott választ. Én a magam részéről sokallom a 7 órán át egyfelváltban való munkaidét s álláspontomat kifejtettem Marschalkó táblabíró előtt, aki a miniszterium kiküldöttjeként járt itt a héten s említett tett a reformról. A törvényszéki elnök nyilatkozatában sejtette, hogy a munkaidé maximum 6 óra lesz s így január 1-től kezdve — bár valószínűleg ideiglenesen — délelőtt 8 óratól délután 2-ig lesz hivatal a bíróságoknál. Úgy tudjuk, hogy a járásbírószágonál is.

Tekintetes

Boróczy Kálmán dr. urnak

lapszerkesztő

BAJÁN.

Kartárs Ur a *Bajai Közlöny* mult vasárnapi számában lapunk felelős szerkesztőjéhez nyílt levelet intéz, melyre a *Bajai Hirlap* szerkesztősége — minden polémia kizárásával — az alábbiakban válaszol.

Mindenáron való érzékenykedés emberileg szinte megfoghatatlan, különös altruizmus kell hozzá, hogy valaki kikezdje *szerkesztőtársát* azért, mert más politikai hitvallást követő hirlapjának *bátonmostoni tudósítója* nem éppen diszitó jelzővel illette azt a *hallgatóságot*, mely egy a felekezeti békebontás jegyében működő pártfrakcióhoz szegődött. És még különösebb fel fogás kell ahhoz, hogy szerkesztő-ember, akinek végre is ismernie kellene az elvekről való küzdelem sajtóporondját, sérelmet lásson abban, hogy egy, a liberalizmusért és a felekezeti együttérzésért küzdő hirlap nem köszönti Hozsannával az éppen ellentétes törekvési politiká szónokait.

Az Ön személyével vagy bátonmostoni szónoki működésével a *Bajai Hirlap ottani alkalmi tudósítója*, aki a népgyűlöletben több lap képviselőitelen jelen volt, de úgy látszik elmulasztotta Önnél a bemutatkozást, egyáltalán nem foglalkozott, mert abban a tudósításban egy sem neve, sem lakhelye szert meg nem jelölt, általunk eleddig nem is ismert ügyvédrel volt szó. Tette ezt a tudósító — tudunkal — éppen kollégialis szempontoktól véreletelve, miután nem akarta kritizálni az Ön szónoki képességeit semmiféle irányban. Mert az, hogy a társadalom felsőbb tizezeinek vagy alsóbb rétegeinek beszél-e Kartárs Ur — higye el — nem érintheti sem az Ön személyét, sem a szereplését, már csak azért sem, mert Ön végre is nem beszélhetett másoknak, mint akit az ottani pártvezetőség az Ön meghallgattására egybehívott. Már pedig, hogy az ezen hallgatóságot ért kevesebb diszitó jelzőről Önnek kellene kérnie vagy kapnia elégtételt, — ugyebár — ezt az ideát Kartárs Ur is Don Quixote fejeteibe illő lovagias furcsaságnak találta.

És most, ezzel a *felvilágosítással*, be is fejezhetnők a mondanivalónkat ebben a lábánál fogva előfráncigál ügyben.

De mert Kartárs ur tendenciát, sőt a kollégialis érzület és felebaráti szeretet hiányát is panaszoja, kénytelenek vagyunk a közönség számára még irni pár sort az Ön cikkére.

Baján, ebben a békes együttérzésben élő városban nyomatott betű sohasem merészelt felekezeti érzékenységet bántani, míg csak Ön át nem vette a *Bajai Közlöny* szerkesztését. Azóta egész sorozata jelent meg az Ön lapjában a felekezeti harmónia megbontására szánt cikkeken és — higye el — a jóízű emberek önmegtartóztatása kellett hozzá, hogy egy egy lapjában megjelent Nikliáda ne verjen föl a zavarosabb hullámokat. A felebaráti szeretet teljesen sutbadobó ilyen sajtóirányzat azután — ne csodálja — ha nem váltott ki kollégialis érzületet a mi portánkon.

Cikkének egyéb részeihez nincs szavunk. Politikát majd csak ezután is az Ön megkérdés nélkül csinálunk és erkölcsi kötelességünknek ismerjük támogatni a liberalizmus apostolait még akkor is, ha azok történetesen a 48-as függetlenségi párt hívei.

Ami végül a fonyegéződsézt illeti, hát ez reával az Ön felebaráti szeretetére és kollégialis érzületére.

Baja, 1909. december 14.

A *Bajai Hirlap* szerkesztősége.

Segéd-szerkesztő: Spitzer Zoltán.

Gyümölcs eladás.

Szállítok finom faju almát.

500 drb piros alma	K. 10.—
1000 drb piros alma	K. 18.—
500 drb rózsza alma	K. 17.—
500 drb gyöngy alma	K. 17.—
500 drb masánszky alma	K. 16.—
500 drb bőr alma	K. 19.—
500 drb ranet alma	K. 20.—
500 drb arany ranet alma	K. 22.—
50 klg. finom alma	K. 16.—
100 klg. finom alma	K. 31.—
50 klg. ranet alma	K. 20.—
100 klg. ranet alma	K. 39.—
100 klg. körte	K. 7.—
100 klg. császár körte	K. 8.50
100 klg. vaj körte	K. 10.—

Csomagolás ingyen. Utánvét.

Friedman Mihály
Győr.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el.

Kapható Baján: Bauer Adolf, Gyarmati Emil, dr. Makray László, Gyöngyössi László gyógytáiraiban.

A leghasznosabb karácsonyi ajándékok

SINGER

Varrógépek üzleteink által beszerezhetők.

Singer Co. varrógép részv. társ.
Baja, Báro Eötvös-u. 8.

29679/1909. kig. szám.

Hirdetmény.

Közhirre tették az 1908 évi december hó 31-én tartott tanácsülésből 27759/1908. kig. szám alatt hozott határozat értelmében, hogy 1910. évi január hó 1-től június hó végéig a »Bajai Független Újság« kiadója bizatot meg a városi hivatalos hirdetmények közzétételével, a félévenként váltakozó sorrend szerint.

Baja, 1909. december 9-én tartott tanácsülésből.

Dr. Hegedüs Aladár,
kir. tanácsos, polgármester.

31258/909. kig. szám.

Árverési hirdetmény.

Baja törvhíj. város közönsége tulajdonát képező Mátéháza pusztja I—II. sz. 1320³⁴⁷/₁₂₀₀ hold szántóföldből álló majorságának 1911. évi január hó 1-től 12 évi időtartalomra majorsági kezelés és esetleg a város által netán felállítandó 720 hektoliter szeszkontingenssel bíró mezőgazdasági szeszgyárnál kapcsolatos haszonbérbeadása végett a városi gazdasági hivatalban 1910. évi január hó 5. (ötödik) napján délelőt 9 órakor árverés fog tartatni zárt írásbeli és szóbeli ajánlatok elfogadása mellett.

Ajánlat tehető mezőgazdasági szeszgyárnál kapcsolatos és ezen szeszgyár nélküli haszonbérletre.

Azon ajánlattevő, aki mezőgazdasági szeszgyárnál kapcsolatos haszonbérletre tesz ajánlatot, a szeszgyár nélküli haszonbérletre is köteles ajánlatot tenni.

Haszonbérlet a bérlet első 11 évében fekete ugart fenntartani nem kötele.

A bérbeadó egész terület után 15% takarmány vetendő. Őszi őszi után vetni tilos. A bérlet utolsó évében a bérlemény egynegyed része fekete ugarnak hagyandó és adandó át az új bérlőnek, ezen ugart területbe azonban 5% zöld takarmány vethető.

A bérlet kikiáltási ára szeszgyárnál kapcsolatos bérletre 33 kor, szeszgyár nélküli bérletre 22 kor, 1200 □-övel számított holdanként az utolsó évben is ugart nem ugart egyaránt számítva.

Bánatpénzül 4500 korona teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban az árverés megkezdése előtt. Egyéb feltételek alulírottátnál betekintheők.

Baja, 1909. december hó 18.

Weisz Nándor
tanácsnok.

Gyötrelmesebb, kínosabb fájdalom a fogfájásnál alig van; ezér meg ezer ember szenved benne, pedig nem kénytelen vele, mert öökre megszabadul tőle az, aki Sztraka Menthol fogszippanját használja. Ára majolika szelencében 1 kor., melyhez a fogpolásról egy tudományos színvonalon álló

értekezés van mellékelve. Gyógytárakban, drogériákban stb. kapható 1 koronáért.

Kapható:

Gyarmati Emil
gyógyszertárában BAJÁN.

ROPS

BIZTONSÁGI
GYORSFŐZŐ.

Tűzveszély
kizárva.

Ha felborul, elalszik. Szesz ki nem folyhat. Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasúti és háztartási cikkeket árusító üzletben. — Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hozzánk fordulni.

— Képes prospektus ingyen és bérmentve. —

ROPS Fémáru Részv. Társ.
Budapest, V., Külső Váci-ut 74/8.

Helybeli elárúsító:

EISENBERG KÁROLY.

Tüzi-fát,

szöllőkarót

igen jutányos árban szállít

waggon rakományonként

Quitt Testvérek

fakereskedők,

Budapest, VIII., József körút 31/b.

Védjegy: „Horgonyt”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult küszvényél, osztrák és meghitteséknél.

Figyelmeztetés. Sifény hamisítványok miatt bejárásakor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2. és igazságon minden gyógyszerárban kapható — Pórkátr: Török József gyógyszerésznél Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

TÖRLEY PEZSGÓ.

Aki

legjobban szerkesztett,
teljesen független nagy
napilapot ^{járatni} _{öhajt.} ^{fizesse elő}

Az Újság-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	„	K 28.—
Félévre	„	„ 14.—
Negyed évre	„	„ 7.—
Egy hónapra	„	„ 2.40

Az újság terjedelme rendszeren
28-32-36 oldal. Vasárnap és
ünnepnapokon **60—100** oldal.

MEGRENDELÉSI CIM:

Az Újság kiadóhivatala
Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 54-ik szám.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV- ZENEMŰ- PAPIR- IRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR

Az 1900. évi
iparképzésen

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZEZET.
A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-,
dizsművek-, ifjúsági iratok-, képes
könyvek-, imakönyvek, mindennemű
tan- és segédkönyvek, térképek-,
földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-
papirok, író- és rajz-
szerek, vonalzott üzleti
könyvek nagy választékban a legutányosabb
árakon beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi
hírlapokra és folyóiratokra
előfizetések az eredeti
áron elfogadhatnak.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZEM

modern berendezéssel izlésesen állít elő
műveket, folyóiratokat, béli- és la-
kodalmi meghívókat, eljegyzési kár-
tyákat, névjegyeket, számlákat,
levélpapírokat, levélbori-
tókákat, körleveleket,
gyászjelentéseket, árjegy-
zékeket, falragaszokat, stb.
fekete és színes nyomással.
Nagy raktár községi, köz-
igazgatási, ügyvédi és
egyházi nyomtatványokból
Bármilyen könyvnyomda
munkák a legolcsóbb
áron vétnetnek fel.

Könyvkötészetem

Dizsművek, Folyóiratok,
mindennemű könyvek
egyszerű és díszes bekötésére,
továbbá
képkeretek, (Passepartous)
íróaljazatok, stb.
előállítására van berendezve.